

КИШЛОҚ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ГАЗЕТАСИ

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ҲАЁТИ

МУАССИСЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КИШЛОҚ ВА СУВ ХҲАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ

1996 йил 31 декабрь. Сешанба № 101 (5.773) сотувда эркин нархда

ДЕМОКРАТИК ЎЗГАРИШЛАР — ЖАМИЯТИМИЗ ЯНГИЛАНИШИ АСОСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ДИПЛОМАТИЯ КОРПУСИ РАҲБАРЛАРИ,
ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТЛАР ВА ХОРИЖИЙ ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ
ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Муҳтарам дипломатия корпузи раҳбарлари, халқаро ташкилотлар ва хорижий оммавий ахборот воситаларининг вакиллари!

Хонимлар ва жаноблар! Сизлар билан навбатдаги учрашувимизга йиғилганимиздан жуда хурсандман.

Кези келганидан фойдаланиб, Ўзбекистонга янгидан тайинланган элчилар: Япония элчиси жаноб Коичи Обата, Швейцария элчиси жаноб Пьер Жановски, Малайзия элчиси жаноб Шарани Бин Иброҳим, Озарбойжон элчиси жаноб Ойдин Азимбеков, Чехия элчиси жаноб Лубош Добровски, Жазир элчиси жаноб Риам Абдул Қодир, Польша элчиси жаноб Богуслав Качинскини шарафли лавозимда иш бошлагани билан яна бир бор самимий табриклайман.

Уларга ва ҳаммангизга мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона алоқалар ҳамда ҳамкорликни ривожлантириш ва мустақамлашга қаратилган олижаноб ишингизда муваффақиятлар тилайман.

Учрашувимиз 1996 йилнинг сўнгги кунларида ўтмоқда. Кўп мамлакатларда халқ Рождество байрамини нишонламоқда ва мен ҳам зўр мамнуният билан сизларни қириб келаётган Янги йил билан табриклайман.

Одатда янги йил бўсағасида бир йил давомида қилинган ишларга яқун ясалди, амалга оширилган ишларга баҳо берилади, келгуси вазибалар

белгилаб олинади.

Шу аънамага амал қилиб, бугун биз — Ўзбекистон ҳукумати, республикамиз халқ турмушининг барча соҳаларини — сиёсий, иқтисодий, маънавий ҳаётни ўзгартириш, халқаро алоқаларни йўлга қўйиш ва мустақамлаш борасида қўзланган режаларни амалга оширишда нималарни уйдalay олганимиз тўғрисида сизларни хабардор қилмоқчиман.

Авалло, сиёсий соҳада юз берган ўзгаришларни таъкидламоқчиман. Демократик ўзгаришларни чуқурлаштириш жамиятимизни ислоҳ қилиш ва янгилаш жараёнининг асоси, негизидир.

Демократик ислохотларни янада чуқурлаштиришга доир энг муҳим вазибалар, асосий йўналишлар Олий Мажлисининг шу йил августда бўлиб ўтган VI сессиясида аниқ белгилаб берилди.

Сиёсий тизим ривожидидаги қолоқлик ҳаётимизнинг барча соҳаларини жўшқин ривожлантиришга ҳамда аввало, иқтисодий ислохотларни амалга оширишга, иқтисодий юксалишни таъминлашга ҳов бўлиши мумкинлигини аниқлаб олди.

Сиёсий тизимни ислоҳ қилишнинг ички ва ташқи сиёсатимиз асосий йўналишларига мос келадиган энг муҳим устуворликларни ҳозирги босқичда қуйидагиларга қараб белгиланади:

Биринчидан, фуқаролар жамияти ва ҳуқуқий давлатни барпо этишнинг конституциявий асосларини амалга ошириш. Унинг қонунчилик асос-

лари ва янги демократик ташкилотларини шакллантириш.

Иккинчидан, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг таъсирчан воситаларини таъминлашга доир аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш.

Сиёсий тизимни ислоҳ қилишнинг учинчи йўналиши — матбуотни, оммавий ахборот воситаларини демократиялаш, шу муносабат билан республикада ижтимоий ҳаётнинг бу муҳим соҳасини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришга чора-тадбирларни амалга ошириш.

Бу устуворликлар вақтинчалик бўлмай, жамиятимизни ислоҳ қилиш билан янгилаш стратегиясининг асосий моҳиятини акс эттиришини алоҳида таъкидламоқчиман.

Ўтган йилда бу соҳада қандай ишлар амалга оширилганига қисқача тўхталиб ўтаман.

Авалло, жамиятимиз кундалик ҳаётида халқ турмушининг таърибига, миллий ва маданий аъналарига мос келадиган чинакам демократия қондалари тобора кўпроқ қарор топаётгани айтиб ўтмоқчиман. Умумбашарий қадриятлар устуворлиги мустақамланмоқда, янги демократик меъёрлар ҳаётимизга тобора яққол кириб келмоқда. Инсон ва фуқаро тафаккури ҳамда дунёқараш ўзгармоқда, унинг сиёсий фаоллиги ошмоқда.

Давлат, жамият ва шахс ўртасидаги муносабатлар демократик тус олмақда. Давлатга қарашли бўлмаган тузилмаларнинг ваколатлари кенгаймоқда. Улар-

нинг ижтимоий муносабатларни ривожлантиришда, жамиятни бошқаришда тутган ўрни тобора салмоқли ва фаол бўлиб бормоқда.

Болали оилаларни қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш тўғрисида Фармон қабул қилингандан сўнг ижтимоий муаммоларни ҳал этишда, айниқса, болали оилаларга нафақа беришда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари — маҳалла кўмиталарининг иштироки кенгаймоқда. Бунинг учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида махсус жамғармалар ташкил этилди. Бу жамғармалар маблағидан камхарж болали оилаларга нафақа тўланмоқда.

Ижтимоий таъминот вазирилик тизимида пенсия жамғармаси тузиш тўғрисидаги қарор имзоланди, бу эса пенсия ёшидаги кишиларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ва кучли ижтимоий сиёсатни амалга ошириш ишларини янада собитқадамлик билан ўтказишга имкон беради.

Чинакам демократиянинг қонуний ва зарурий белгиси сифатида сиёсий тизимни тубдан янгилаш, чинакам кўппартияликни шакллантириш учун асос солинди.

Жорий йилнинг ўзида Олий Мажлис ҳуқуқий давлатни барпо этиш бўйича жами қирққа яқин қонун ҳужжатларини кўриб чиқди ва қабул қилди.

(Давоми 2-бетда).

«Биз нечун севамиз Ўзбекистонни?!» Одамлари танти, замини турфа-турфа неъматларга бой!

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ДЕҲҚОНЛАР САЁҲАТДА

Бу йил деҳқончилик катта муваффақиятларга эришган Андижон вилояти қишлоқ ҳужалик ходимларининг мароқли ҳордиқ чикариши учун «Андижонлик» сайёҳлик поезди ташкил этилди. 334 кишидан иборат дастлабки сайёҳлар гуруҳи Қўргонтепа туманидан Сафарга отланди.

Ушбу тумanning илгор пахтакор, чорвадор ҳамда механизаторларидан иборат туристлар Самарқанд, Бухоро, Хева ҳамда Урганч шаҳарларида бўлиб, Ватанимиз фахри, ота-боболаримиз мероси булган қадимий ёдгорликлар ва обидаларни, буюк бобокалонимиз Амир Темур қадамжоларини зиёрат қиладилар.

Сайёҳларга бадий ҳаваскорлик ансамбли, шифокор ва ошпазлар ҳамроҳлик қилмоқда.

У.А.

БИЗ ЯҚДИЛ ХАЛҚМИЗ

Республика Олий Мажлиси еттинчи сессиясида «Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсий фаолиятининг асосий принциплари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси кизгин муҳокама қилинди. Равшанки, бюджет эртанги кунимизнинг ҳаётий масаласи бўлиб, аҳолининг ҳар бир тоифаси, табақаси тақдирига бевосита таъсир этади.

— Бюджетни бажариш, унда белгиланган курсаткиларга эришиш ҳар бир фуқаронинг меҳнати самараларига боғлиқ, — дея фикрини ифода қилди Узун туманидаги «Намуна» жамоа ҳужалиги ижарачиси Ҳасан Мисиров. — Иккинчи томондан эса бизнинг тинч, оёйсиз яшашимиз, ишлашимиз давлатимиз томонидан яратилган шароитга боғлиқ. Сессияда таъкидланганидек, ниятимизга қандай йўллар билан етказиш, эртанги кунимиз қандай кечадиган? Бумамлакатимизнинг ташқи сиёсат майдониди фаолиятига ҳам тааллуқли. «Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсий фаолиятининг асосий принциплари тўғрисида»ги Қонуннинг моҳияти худди шу масалага қаратилган. Ҳужалигимиз аъзолари истиклол яратган имкониятлардан унумли фойдаланиб, садақатларини амалда намойиш этишмоқда. Хусусан узим қадрдонларим билан сидқидил тер тукиб, бу йил ҳар гектар ердан 94 центнердан бугдой ҳосили олишга эришдим. Узқ йиллардан буён басма-басиги ишлаётган ижарачи Мажид Жўраев эса бу курсаткини 82 центнерга етказди. Ҳалол меҳнат билан мустақиллигимизни мустақамлашга ҳисса қўшаётганлигимдан бахтирман.

— Ўзбекистон узи танлаб олган йўлдан қимбат йўлдан бориши, мамлакатнинг равақ топиши учун ҳам атрофимизда тинчлик бўлиши, юртбошимиз таъкидлаганидек, ҳар хил ташқи ёвуз кучлар таракқиёт йўлига туганок бўлмаслиги керак, — дейди Янгибозор туманидаги «Маданият» жамоа ҳужалиги пулдатчиси Сафарбой Уразматов. — Зеро, ҳур Ўзбекистонимиздаги ҳозирги соғлом муҳит, тинчлик-хотиржамликнинг барқарорлиги энг катта бойлигимиздир. Уни қўз қорачиқдек асраб-авайлаш ҳар биримизнинг бурчимиз! Савол тугилди: ҳуш, нима сабабдан ҳозир кунда дуненинг турли минтақаларида қиргин-барот урушлар булаяпти? Жавоби тайин: улардан манфаатдор кучлар бор. Афғонистондаги қўнғилсиз воқеалар бунга мисолдир. Сессияда қабул қилинган қонуннинг бебаҳо жиҳатларидан бири шуки, унга қўра Ўзбекистон ҳеч қандай ҳарбий блокларга, мафқулашган гуруҳларга қўшилмайди. Замон ниҳоятда ҳушёр бўлишни, оқ-қорани таниб яшашни, ҳамкору ҳамжиятликни янада мустақамлашни тақозо этмоқда. Эски замонни қумсаётган, шовинистик кайфиятдан ҳалос бўлолмаётган баъзи раҳбарлар борлигини яқини биллашди. Улар МДҲни конфедерацияга айлантириш пайида бўлишди. Халқимиз сабоқлардан туғри ҳулоса чиқариб олган. Қўр ҳассасини бир марта йўқотди. Ахир конфедерация — давлатлар ўз мустақиллигининг бир қисmini бировларга бериши ҳисобига тузилишини яқини биллашди. Демак, биз бу хавфни доимо назарда тутганимиз керак. Деҳқонларимиз шу кунларнинг қадрига етиб яшашди. Биласизки, Хоразм шароитида деҳқончилик қилишнинг узи бўлмади. Юзимиз ёрут бўлиши учун буттур уч маротаба шўр юв-

НУҚТА
НАЗАР

дик, ҳашар уюштириб ерларни маҳаллий уғитга тўйинтирдик. Илгорлар таърибасини амалиётга жорий этиб, ҳар гектар ердан 45 центнердан шол олишга эришдик. Ишончимиз қимбат, Ўзбекистон албатта, буюк давлат бўлади. Фақат бизга биров ҳалақит бермаса бўлгани.

Олий кишиларнинг дил сузлари қалбимизни жунбушга келтиради. Зеро, садақатни, ташаббус курсатиб ишлашни, қийинчиликни матонат билан енгиб ўтишни деҳқондан урганиш керак, деган иборанинг маъини чакқандек бўласан киши. Улар жуда туғри тақлиф қилишмоқда: матбуотимиз халқро мавзулардаги мақолалар доирасини янада кенгайтириши, ута долзарб мавзуларни изчил таҳлил қилиб бориш керак. Мақсад ён-атрофимизда нималар кечаётганини ҳамма билсин, ҳулоса чиқариб яшасин, орамизда «дунёдан беҳабарлар» бўлмасин. Эрта тонгда газеталарнинг янги сонларига қизиқиш билан қўз югуртираётган кишиларга ҳавас билан тикилаш. Улар ута ҳушёр, жонқуяр, Ўзбекистонимиз қайноқ ҳаёти, манфаатлари билан яшаётган фидойилардир. Минг афсуски, ҳали орамизда газета билан иши бўлмайдиган, ҳатто, Ўзбекистон телевидениесининг «Ахборот»ини қизиқиш билан қўрмайдиган, фақат ўз манфаатлари атрафида уралашиб қолган лоқайд кишилар ҳам йўқ эмас. Лоқайлик — қалб фалажи. У фақат ташвиш келтиради...

Республика Олий Мажлиси еттинчи сессиясида жуда туғри таъкидланди: биз ўз тақдирини қўлга олган, порлоқ келажакни бунёд этаётган битта, яқдил халқ эканлигимизни ҳеч қачон унутмайлик!

М. ҚАЮМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти»
шарҳловчиси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ НОМИГА ЯНГИ ЙИЛ МУНОСАБАТИ БИЛАН ТАБРИКНОМАЛАР КЕЛМОҚДА

Республикамиз Президенти Ислам Каримов номига яқинлашиб келаётган янги, 1997 йил муносабати билан табрикномалар келиб турибди.

Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин, Хитой Халқ Республикаси Раиси Цзян Цзэминь, Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Ли Пэн, Покистон Ислам Республикаси Президенти Форук Аҳмад Хон Легҳари, Япония хорижий иқтисодий ҳамкорлик жамғармаси президенти Акира Нишигаки ҳамда бир қанча хорижий ваколатхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларидан табрикномалар олинди.

(У.А.).

МУНОСИБ ЯҚУН

Сирдарё туманидаги Охунбобоев номи жамоа ҳужалигининг миришкор деҳқонлари филокорона меҳнат қилиб, ҳар қандай шароитда ҳам режани уйдлашга ҳарақат қилишди. Шу боис жорий йил баракали бўлди. Ҳужалик аъзолари 1750 тонна дон, 2342 тонна пахта, 160 тонна мева, 150 тонна сабзавот етиштириб, барча соҳада қувончли натижаларга эришдилар. Асосий тармоқлардан 35 миллион сум даромад олиш мўлжалланмоқда.

Бундай муваффақиятга эришишда тармоқни юксалтириш учун астойдил тер тўкаётган дарғаларнинг муносиб ҳиссаси бор. Собир Ортиқбоев, Зокир Шомуродов, Пулат Мирзаев, Муродилла Қолировлар етакчилигидаги оилавий пулдатчилар номига нафақат ҳужаликда, бал-

лиқда ариқ-зовурларни тозалаш, техника воситаларини таъмирлаш ишлари қизгин давом этмоқда.

Ҳужалик аъзолари республика Вазирилар Маҳкамасининг «Қишлоқ ҳужалик эканлиги пайхон қилинишига қарши курашнинг кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорини мамнуният билан қўлиб олишди. Жамоада махсус гуруҳ ташкил этилди. Улар ҳонадонларда бўлиб қарор моҳиятини кенг тушутирмоқдалар.

— Меҳнатимизни қадрлаб, пепона тери ёвзига ундириб олинган майсаларни асраб-авайласан ризқимиз бутун, дастурхонимиз тукин бўлишига ҳисса қўшган бўламиз, — дейди жамоа ҳужалиги бошқарув раиси Исоқул Қўшбоқов.

Эркин ТўЛАГАНОВ.

ДЕМОКРАТИК ЎЗГАРИШЛАР — ЖАМИЯТИМИЗ ЯНГИЛАНИШИ АСОСИ

(Давомий. Боши 1-бетда).

Олий Мажлисининг ҳозир ўтаётган сессиясида қўриб чиқилган масалаларни (бу масалалар йигирмадан ортти) санаб чиқишнинг ўзи ҳеч қандай шарҳларсиз, биз бу муаммоларни шунчаки айтмаётганимиз ёки номига муҳокама қилмаётганимизни ишонлари тарзда кўрсатади. Жамиятиимизни сиёсий жиҳатдан янгилаш юзасидан қизғин иш олиб боришмоқда. Олий Мажлисининг сўнгги сессиясида «Сиёсий партиялар тўғрисида», «Адвокатура ҳақидаги ва бошқа қонунларнинг қабул қилингани бунинг тасдиқлаиди. «Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсмени) тўғрисида», «Ахборот олиш қафолатлари ва эркинлиги тўғрисида», «Журналистнинг касбига оид фаолиятининг ҳимоя қилиш тўғрисида» ва бошқа қонунлар лойиҳалари биринчи ўқишда қўриб чиқилди.

Республика қонунлари инсон ҳуқуқлари соҳасида халқаро меъёрлар ва андозларга мувофиқлаштирилмоқда, инсон ҳуқуқларига риоя этилиши устидан мониторинг ва назоратни таъминлайдиган ташкилий тузилмалар — инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ ҳамда амалдаги қонунлар мониторинг институти тузилмоқда.

Республикада оммавий ахборот воситаларини демократиялаш ва уларни қўллаб-қувватлаш билан шуғулланадиган ижтимоий-сиёсий жамғарма самарали фаолиятини бошлаб юборди.

Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг демократик ташкилотлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси ташаббуси ҳамда иштирокида шу йил 11-13 сентябрь кунлари Тошкент шаҳрида «Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар» мавзусида семинар-кенгаш ўтказилди. Бу эса Марказий Осиё, Европа ва Америкадаги 21 мамлакат экспертлари, шунингдек, 29 халқаро ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар вакиллари Марказий ва Шарқий Европада Омбудсмен институти, инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар фаолиятини ривожлантириш, қонун чиқарувчи тизимларни такомиллаштириш, шунингдек, инсон ҳуқуқлари соҳасида халқ таълими ва оммавий ахборот воситаларининг ўрни ҳусусиданги мулоқотда кенг иштирок этиш имконини берди.

Тошкентда ҳукуматга қарашли бўлмаган «Хьюман райтс вотч/Хельсинки» ташкилотининг вакили иш бошлади. «Эмнести интернешнл» ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилоти билан фаол алоқа қилинмоқда.

ЕХТ ташаббуси билан 4-5 октябрь кунлари Тошкентда ўтказилган «Оммавий ахборот воситалари демократиялаш шарафига» мавзусидаги семинар матбуотнинг демократиялаш жараёнини тезлаштиришда катта ижобий омили бўлди.

Кези келгандам фойдаланиб, ЕХТ, БМТ, БМТ таракқиёт дастури, «Аде-наур» жамғармаси ҳамда жамиятиимизнинг демократик асосларини шакллантиришда, сўнгги йилларда республикамиз теварағида суний равишда вужудга келган гаврали фикрларни ўзгартиришда фаол иштирок этаётган бошқа халқаро ва ноҳукумат ташкилотлари ҳамда институтларга, шунингдек, хорижий давлатларнинг элчиликларига самимий миннатдорлик сўзларини айтмоқчиман.

Нуфузли халқаро ташкилотлар ва экспертлар иштирокида очик семинарлар ўтказиш бизга нисбатан қилинган уйдирмаларни ва сохта фикрларни улоқтириб ташлади.

Мухим бир фикрни таъкидлаб ўтмоқчиман — республикамизда сиёсий ислохотлар қилмалариде демократия тарafdори эканлигини исботлаб бериш, намойиш қилиш учун амалга ошириладётгани йўқ. Қандайдир обрў орттириш мақсадида қилинаётгани йўқ. Бу объектив заруратдир, жон бўлса, объектив қонунийдир. Бу бизнинг чинакама манфаатларимизга мос келади.

Агар қисқа ва пўнда қилиб айтишдан бўлса, иктисодий соҳада амалга оширилаётган ислохотларнинг асосий натижаларини қуйидагилардир.

Биринчиси. Доимий иктисодий баркарорликка эришилди. Ички ялпи маҳсулот биринчи марта ошди ва қўтилган 99,8 фоиз ўрнига 101,6 фоизни ташкил қилди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш деярли 6 фоиз, истеъмол моллари ишлаб чиқариш 7,8 фоиз қўнайдми. Асосий, етакчи тармоқлар — металлургия, кимё ва нефть қимеси саноати, машинасозлик ва металл қайта ишлаш, озиқ-

овқат саноати жадал суръатлар билан ривожланди. Давлат буюжети қамомати ялпи ички маҳсулотнинг 3,5 фоизидан ошмади. Ташқи савдо обороти 8,3 миллиард доллардан ошиб кетди ва 1995 йилдаги даражадан деярли 40 фоиз қўнайдми.

Иккинчиси. Етарли даражада кескин пул-кредит сиёсатини ўтказиш ҳисобига пул ҳажмининг ўсиш суръати 1995 йилдаги 2,6 баравардан бу йил 2 бараварга қамайди. Пулнинг қадрсизланиш даражаси йиллик ўртача ҳисобда 2 баравар қамайди. Бирок пулнинг қадрсизланиши ҳамон йилга 60 фоиз даражада турганини тан олиш керак. Шу сабабли биз 1997 йилда пулнинг қадрсизланишини 26-29 фоизга қамайтириш чораларини белгиласимиз.

Учинчиси. Иктисодиётимиз тизиминда, унинг етакчи соҳаларида ижобий ўзгаришлар кўзга ташланиб қолди. Ялпи ички маҳсулотда саноат ва хизматнинг улуши қўнайдми. Ишлаб чиқариш қувватлари тез суръатлар билан янгиланмоқда, замонавий технологиялар жорий этилмоқда, саноатнинг экспорт базаси кенгаймоқда. Йил давомида саноат маҳсулотининг 150 та янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, натижада бу маҳсулотларни четдан келтиришни қамайтириш ҳисобига деярли 70 миллион АҚШ долларига тежаб қолинди. Дон этиштириш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан қўнайдми.

Тўртинчиси. Иктисодиётга сармоя киритиш шариоти анча яхшиланди, сармоя ҳажми қўнайдми. Хорижий маблағ иштирокчидаги сармояларнинг умумий ҳажми 1996 йилда 6 миллиард АҚШ долларидан ошиб кетди.

Иктисодиётда ўзлаштириладётган сармояларнинг умумий ҳажмида сармоянинг ички манбалари анча қўнайдми. Жорий йилда ҳажми 3,6 миллиард АҚШ долларини микдоридан сармоя ўзлаштирилган бўлса, шунинг 1 миллиард долларага яқини хорижий сармоядир.

Шу ҳисобдан «ЎзДЭУавто», «Кобул-Тўйтепа-Текстайл», «Ўзсаламан» каби қўшма корхоналар, Қарши шаҳридаги тўқимачилик мажмуи, бир қанча озиқ-овқат саноати ишшоотлари ва бошқалар ишга туширилди. Бўхоро нефтини қайта ишлаш заводи, Қизилқум фосфорит заводи, Қўнғирот сода заводи қурилиш давом этмоқда, қимё, машинасозлик саноати ва бошқа тармоқлар корхоналари қайта қурилмоқда.

Американинг «Кейс корпорейшн» ва «Камминз энжин ко инк.» компаниялари билан биргаликда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини деярли 140 миллион АҚШ долларини микдоридан қишлоқ хўжалик техникасининг асосий турлари билан таъминлаш дастури амалга оширилмоқда.

Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Бирок иктисодиётдаги вазиятга баҳо берав эканмиз, барча мажоретикосидий қўрсаткичлар бўйича белгиланган маррага чика олганлигини ҳам тан олишимиз керак. Юқорида таъкидлаганимиз, бу аввало пулнинг қадрсизланиши даражасига тааллуқлидир. Жорий йилдаги оғир қишлоқ хўжалик масвуми яқунлари, биринчи навбатда пахтачилик соҳасидаги натижалар иктисодиётнинг ривожлантириш даражасига салбий таъсир қилди.

Миллий валюта — сўмни эркин муомаладаги валютага алмаштириш билан боғлиқ саволлар берилишининг олдиндан сезиб қўйиладиган айтмоқчиман. Республика валюта бир-жасида алмаштирилаётган ҳол раийин валюта ҳажми йил сайин қўнайдми. 1995 йилда валюта биржасида 1,3 миллиард АҚШ долларини сотилган бўлса бу 1994 йилдагидан 14 баравар қўн, бу йил 3,3 миллиард АҚШ долларини сотилди. **Бунинг устига биржадаги савдо асосан республикамнинг ўзиданги валюта тушумлари ҳисобидан таъминланмоқда.**

Ноябрь-декабрь ойларида конвертация учун сарфланадиган марказлаштирилган валюта ресурсларидан фойдаланишни тартибга солиш юзасидан қабул қилинган чоралар билан биргаликда валютасиёсатимизга баъзи ўзгаришлар, валютани алмаштиришга доир йўналишларимизга қузаатиш киритишдан иборат.

Бу ўзгаришлар муносабат билан вужудга келган муаммолар тўғрисида гапирганда, масалар зарур аниқлик киритишнинг ҳождар эдим.

Биринчиди. Ўзбекистон халқаро валюта жамғармаси низоимнинг жорий пул алмаштириш тўғрисидаги 8-моддасини ҳали имзолагани йўқ ва бинобарин бу борада зим-масага ҳеч қандай мажбурият олган эмас.

Иккинчиди. Ўзбекистон бозоридида ишлаётган ва замонавий техника ҳамда технология етказиб бериш, қўшма лойиҳаларни амалга ошириш, сифатли истеъмол маҳсулотларини сотиш билан шуғулланаётган бирорта катта фирма, компания, ҳуқуқий шахс бундан ҳеч қандай зарар қўр-

гани йўқ. Аксинча, тегишли қафолатларга эга битимлар шўжлалиқ валютани алмаштиришда ҳеч қандай муаммо йўқ. Бизда муллати ўтиб кетган туловлар йўқ. Шерикларимиз олган дивидендлар ва фойда ўз вақтида алмаштириб берилмоқда.

Шуни таъкидламоқчиманки, собик Иттифок ҳудудида қимки халқаро валюта жамғармаси низоимнинг 8-моддасини имзолашга тайёрлигини ёки имзолаганини айтдиган бўлса, бу ё шўхратпа-растлик, ёки бўлмаса халқаро жамоатчиликни қалғитишдир. Бундай гаплар ўз теварағиди муайян сиёсий вазият ҳосил қилишга уринишдан бошқа нарсас эмас.

Учинчидан, дарҳақиқат, биз айни пайтда Ўзбекистон ўзининг олтин-валюта ресурслари ва захираларини асосан истеъмол моллари харид қилиш учун сарфлаганига йўл қўя олмаслигини эътироф эта-миз ва бунини очик айтмаимиз.

Ҳа, ислохотларнинг ҳозирги босқичида биз ички истеъмолни бирмунча чеклашга мажбуримиз. Мен бу ҳақда қўн марта гапирганман ва яна бир бор тақдирламоқчиман. Хозирги пайтда бизнинг асосий вазифамиз тузилмаларни қайта ташкил этиш, иктисодиётда тузилмаларни ислохотлар ўтказишдан иборат.

Биз марказлаштирилган валюта ресурсларининг асосий қисмининг биринчи навбатда замонавий технологияларни сотиш олишга, ишлаб чиқаришга йўналтирилган қўшма корхоналарнинг самарали фаолияти учун шарт-шароит яратишга сарфлаганимиз шарт. **Қисқаси, иктисодиётимизнинг янги тизимини барпо этишга сарфлаймиз.**

Иктисодиётимизда, асосий ва етакчи тармоқларда тузилмаларни ўзгаришларни амалга оширибгина, биз маҳсулотларимиз экспорт қўнайдми, тўлов балансида ижобий қолдикни таъминлашга ва шу йўл билан иктисодий мустақиллигимизни қафолатлашга эриша оламиз.

Тўртинчидан, биз мавжуд олтин-валюта захираларини баъзи четдан келтирилаётган мутлақо сифатсиз маҳсулотлар учун ҳақ тўлашга сарфлашга ҳаққимиз йўқ. Айрим вилдонсиз фирмалар ва олиб-сотарлар бошқа бозорларда ўтмаётган сифатсиз маҳсулотни бизнинг бозоримизга келтиришларини хотиржамлик билан қузаатиб тура оламимиз.

Мен тақдирламоқчиман бундан сўнгги гапим шунки, Ўзбекистон бозоридида ишлаётган ва мамлакатимизда узок мулдатли бизнес билан шуғулланаётган бирорта фирма, бирорта компания ҳеч қандай зарар қўрмаган, зарар қўрмайди ҳам. 1997 йилда олдиндан тузилган барча битимлар бўйича хорижий сармояга эга ишлаб чиқариш корхона-ларига бу йилдан қўна қўн-қўн микдорда валюта алмаштирилишига қафолат берамиз.

Парламентнинг шу кунларда ўтаётган сессиясида **1997 йилги давлат бюджетни қўрсаткичлари** тўғрисидаги масалалар қўриб чиқилаётганини ҳисобга олиб, сизларни қизқитириши мумкин бўлган бир қанча масалаларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Умуман бюджет 1997 йилда давлат ва жамият тараққиётининг энг муҳим устувор вакифалари билан этилишини, иктисодий ислохотлар кенгайтирилиши ва чуқурлаштирилиши, аҳолини ижтимоий му-тироқи ҳақида гапирадиган бўлса, мен асосан, 1996 йилнинг октябрь-декабрь ойла-рида юз берган воқеаларга тўхталушини истардим. Чунки дипломатик корпус ҳамда ома-вий ахборот воситалари бун-дан олдин юз берган воқеалар ҳусусида илгари бўлиб ўтган учрашуларимизда ха-бардор қилинган эди.

Юқунлаётган йилда халқаро ташкилотларнинг ердан дастурларини амалга ошириш юзасидан фаол иш қилинди. БМТ, Европа Ҳамжамияти комиссияси, ЕХТ, Европа таракқиёт ва тикланиш банки, Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки ва бошқа ташки-лотлар Ўзбекистонга катта ёр-дам қўрсатмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, бизнинг ЕХТ билан ҳамкорлигимиз ҳусусида бироз гапирмоқчи эдим. Бу ҳамкорлик даражаси ЕХ-Т билан биргаликда ўткази-ладиган тадбирлар ҳамда бу ташкилот маъсул ходимлари-нинг Ўзбекистонга ташири-лариди яқол қўришиб туриб-ди. Август ойида АҚШнинг ЕХ-Т ҳузуридаги делегацияси бошлиғи, элчи Сэм Браун Тош-кентга ташириб юборди. У билан мазкур ташкилот доира-сида бундан бунги ҳамкор-лигимиз масалалари мухока-ма этилди. Кейинроқ эса ЕХ-Тнинг «чуқли» делегацияси Ўзбекистонда бўлди. Кейин-ги пайтнинг ўзидеёқ ЕХТ та-шаббуси билан Тошкентда жа-мийатимизни демократлашти-ришининг муҳим муаммолари бўйича учта йирик анжуман ўтказилди.

Биз ЕХТнинг Марказий Осиёдаги миссияси ҳамда бу нуфузли ташкилотнинг бош-қа тузилмаларидан амалга ошираётган фаол ишлари учун жуда миннатдоримиз.

ЕХТнинг Лиссабонда ўт-

казилган анжуманида Ўз-бекистон делегациясининг иштирок этишининг ўтган да-вр мобайнида юз берган ўта муҳим воқеалар сира-сига киритиш лозим. Бу ан-жуман доирасида Ўзбекистон ўзининг хавфсизлик муаммо-ларига оид нуқтаи назарини ифода этиш имконига эга бўл-ди. Бу анжуманда ЕХТнинг Марказий Осиёдаги фаолият-ини янада фаоллаштириш ҳу-сусидаги давлатимиз яхши ан-лаб этилди ҳамда Лиссабон декларациясида ҳужжат сифа-тида белгилан қўйилди. Ас-лини олганда, бу ЕХТ мазкур минтақадаги баркарорлиқни қўллаб-қувватлаш ҳамда зид-диклашнинг олдини олишда қатнашиш истагини, ўз ҳўж-жатларида қайд этган бирин-чи ҳолдир.

Бизнинг можаоралар давом этаётган зоналарда яширинча қўрол етказиб беришни та-қиқлаш тўғрисидаги тақлифи-миз Лиссабон учрашувининг яқуний ҳужжатида ўз аксини тоғганини қайд этиш қувонч-лидир.

Хавфсизликнинг, жулма-дан, Европа хавфсизлигининг ҳам чегараси йўқлиғи ҳақида-ди фикр бугунги кунда ҳеч қимда шўбха уйғотмайди.

Минтақаси мустақамли-гини таъминлаш ва мустақ-амлаш ишида биз жаҳондаги етакчи давлатлар, халқаро ха-вфсизлик тузилмалари билан ҳамкорлик муносабатлари ми-зини ҳар томонлама ривож-лантириш ва кенгайтиришга катта аҳамият берамиз.

Биз Брюсселда НАТО бош қотиби К. Солана билан бўлган учрашушимизни жуда муваффақиятли ўтди, деб ҳисоблаймиз. Ўзбеки-стон «Тинчлик йўлида ҳамкор-лик» дастури иштирокчисига айланганидан сўнг биз бу таш-килот билан самарали ҳам-корлик қилмоқдамиз. Музо-каралар жараёнида минтақа-миздаги тинчликни сақлаб қо-лиш, Афғонистондаги можа-рон сиёсий воситалар билан бартараф этишга қаратилган ташаббусларимиз тўла англаб этилди ҳамда қўллаб-қувват-ланди.

Ўзбекистон 1996 йилда Евро-па Иттифоқи билан бир қан-ча муҳим халқаро ва ҳукумат-лараро битимларини имзола-ди. Улар орасида **Ўзбеки-стон Республикаси билан Евро-па Иттифоқи аъзо дав-латлар ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги оралик бит-ми** ҳам бор. Бу ҳужжат июнь ойида Флоренцияда имзола-ган Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида шерикли-к ва ҳамкорлик ҳақидаги битим-нинг мантқиқий давоми бўлиб, сиёсий, савдо-иктисодий ва гуманитар қўшма лойиҳалар-ни бугунги кўннинг ўзидеёқ амалга ошириш имконини бе-ради.

Европа Иттифоқи комис-сияси раиси жаҳон Ж. Сан-тер билан Марказий Осиё давлатлари ҳамда Европа тузилмаларининг наркотик моддалар тарқатилишига қарши биргаликдаги ҳара-катлари ва бу мақсадлар-да тасис дастури доира-сида лойиҳалардан фойда-ланиш зарурлиғи ҳусуси-да эришилган битимларни-нг аҳамиятини алоҳида таъкидлашни истардим.

Шу муносабат билан биз Европа Иттифоқининг нар-котик моддаларини тайёр-лаш ҳамда ўз мамлакатла-ри орқали олиб ўтилиши-нинг олдини олишда Мар-казий Осиё мамлакатлари-га ёрдам бериш ҳақида шу йил 14 декабрь кўни Дуб-айда қабул қилган қаро-рини юксак баҳолаймиз. 1996 йилда энг аввало ик-тисодий ривожланган мамла-катлар билан икки томонлама асосдаги узаро муносабатлар сезиларли даражада кенгай-ди ҳамда мустақамланди.

Америка Қўшма Штатлари билан ҳукуматлараро даража-да ҳам, жамоат ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилот-лар орқали ҳам муносабатла-римиз муваффақиятли ривож-ланмоқда. АҚШнинг халқаро тараққиёт агентлиғи (ЮСАИД), АҚШ ахборот хизмати (ЮСИС), савдо ва адиля вазирлигини томонидан молиявий таъмин-ланадиган дастурлар бўйича Ўзбекистонда миллий қадр-лар тайёрлаш соҳасидаги қад-рли қўллаб-қувватлаш иста-диди.

Бизнинг ЕХТ билан ҳам-корлигимиз ҳусусида бироз гапирмоқчи эдим. Бу ҳамкорлик даражаси ЕХ-Т билан биргаликда ўткази-ладиган тадбирлар ҳамда бу ташкилот маъсул ходимлари-нинг Ўзбекистонга ташири-лариди яқол қўришиб туриб-ди. Август ойида АҚШнинг ЕХ-Т ҳузуридаги делегацияси бошлиғи, элчи Сэм Браун Тош-кентга ташириб юборди. У билан мазкур ташкилот доира-сида бундан бунги ҳамкор-лигимиз масалалари мухока-ма этилди. Кейинроқ эса ЕХ-Тнинг «чуқли» делегацияси Ўзбекистонда бўлди. Кейин-ги пайтнинг ўзидеёқ ЕХТ та-шаббуси билан Тошкентда жа-мийатимизни демократлашти-ришининг муҳим муаммолари бўйича учта йирик анжуман ўтказилди.

Биз ЕХТнинг Марказий Осиёдаги миссияси ҳамда бу нуфузли ташкилотнинг бош-қа тузилмаларидан амалга ошираётган фаол ишлари учун жуда миннатдоримиз.

ЕХТнинг Лиссабонда ўт-

казилган анжуманида Ўз-бекистон делегациясининг иштирок этишининг ўтган да-вр мобайнида юз берган ўта муҳим воқеалар сира-сига киритиш лозим. Бу ан-жуман доирасида Ўзбекистон ўзининг хавфсизлик муаммо-ларига оид нуқтаи назарини ифода этиш имконига эга бўл-ди. Бу анжуманда ЕХТнинг Марказий Осиёдаги фаолият-ини янада фаоллаштириш ҳу-сусидаги давлатимиз яхши ан-лаб этилди ҳамда Лиссабон декларациясида ҳужжат сифа-тида белгилан қўйилди. Ас-лини олганда, бу ЕХТ мазкур минтақадаги баркарорлиқни қўллаб-қувватлаш ҳамда зид-диклашнинг олдини олишда қатнашиш истагини, ўз ҳўж-жатларида қайд этган бирин-чи ҳолдир.

Бизнинг можаоралар давом этаётган зоналарда яширинча қўрол етказиб беришни та-қиқлаш тўғрисидаги тақлифи-миз Лиссабон учрашувининг яқуний ҳужжатида ўз аксини тоғганини қайд этиш қувонч-лидир.

Хавфсизликнинг, жулма-дан, Европа хавфсизлигининг ҳам чегараси йўқлиғи ҳақида-ди фикр бугунги кунда ҳеч қимда шўбха уйғотмайди.

Минтақаси мустақамли-гини таъминлаш ва мустақ-амлаш ишида биз жаҳондаги етакчи давлатлар, халқаро ха-вфсизлик тузилмалари билан ҳамкорлик муносабатлари ми-зини ҳар томонлама ривож-лантириш ва кенгайтиришга катта аҳамият берамиз.

Биз Брюсселда НАТО бош қотиби К. Солана билан бўлган учрашушимизни жуда муваффақиятли ўтди, деб ҳисоблаймиз. Ўзбеки-стон «Тинчлик йўлида ҳамкор-лик» дастури иштирокчисига айланганидан сўнг биз бу таш-килот билан самарали ҳам-корлик қилмоқдамиз. Музо-каралар жараёнида минтақа-миздаги тинчликни сақлаб қо-лиш, Афғонистондаги можа-рон сиёсий воситалар билан бартараф этишга қаратилган ташаббусларимиз тўла англаб этилди ҳамда қўллаб-қувват-ланди.

Ўзбекистон 1996 йилда Евро-па Иттифоқи билан бир қан-ча муҳим халқаро ва ҳукумат-лараро битимларини имзола-ди. Улар орасида **Ўзбеки-стон Республикаси билан Евро-па Иттифоқи аъзо дав-латлар ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги оралик бит-ми** ҳам бор. Бу ҳужжат июнь ойида Флоренцияда имзола-ган Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида шерикли-к ва ҳамкорлик ҳақидаги битим-нинг мантқиқий давоми бўлиб, сиёсий, савдо-иктисодий ва гуманитар қўшма лойиҳалар-ни бугунги кўннинг ўзидеёқ амалга ошириш имконини бе-ради.

Европа Иттифоқи комис-сияси раиси жаҳон Ж. Сан-тер билан Марказий Осиё давлатлари ҳамда Европа тузилмаларининг наркотик моддалар тарқатилишига қарши биргаликдаги ҳара-катлари ва бу мақсадлар-да тасис дастури доира-сида лойиҳалардан фойда-ланиш зарурлиғи ҳусуси-да эришилган битимларни-нг аҳамиятини алоҳида таъкидлашни истардим.

Шу муносабат билан биз Европа Иттифоқининг нар-котик моддаларини тайёр-лаш ҳамда ўз мамлакатла-ри орқали олиб ўтилиши-нинг олдини олишда Мар-казий Осиё мамлакатлари-га ёрдам бериш ҳақида шу йил 14 декабрь кўни Дуб-айда қабул қилган қаро-рини юксак баҳолаймиз. 1996 йилда энг аввало ик-тисодий ривожланган мамла-катлар билан икки томонлама асосдаги узаро муносабатлар сезиларли даражада кенгай-ди ҳамда мустақамланди.

Америка Қўшма Штатлари билан ҳукуматлараро даража-да ҳам, жамоат ва ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилот-лар орқали ҳам муносабатла-римиз муваффақиятли ривож-ланмоқда. АҚШнинг халқаро тараққиёт агентлиғи (ЮСАИД), АҚШ ахборот хизмати (ЮСИС), савдо ва адиля вазирлигини томонидан молиявий таъмин-ланадиган дастурлар бўйича Ўзбекистонда миллий қадр-лар тайёрлаш соҳасидаги қад-рли қўллаб-қувватлаш иста-диди.

Бизнинг ЕХТ билан ҳам-корлигимиз ҳусусида бироз гапирмоқчи эдим. Бу ҳамкорлик даражаси ЕХ-Т билан биргаликда ўткази-ладиган тадбирлар ҳамда бу ташкилот маъсул ходимлари-нинг Ўзбекистонга ташири-лариди яқол қўришиб туриб-ди. Август ойида АҚШнинг ЕХ-Т ҳузуридаги делегацияси бошлиғи, элчи Сэм Браун Тош-кентга ташириб юборди. У билан мазкур ташкилот доира-сида бундан бунги ҳамкор-лигимиз масалалари мухока-ма этилди. Кейинроқ эса ЕХ-Тнинг «чуқли» делегацияси Ўзбекистонда бўлди. Кейин-ги пайтнинг ўзидеёқ ЕХТ та-шаббуси билан Тошкентда жа-мийатимизни демократлашти-ришининг муҳим муаммолари бўйича учта йирик анжуман ўтказилди.

Европа мамлакатлари билан узаро муносабатлар бо-расида Ўзбекистон делега-

циясининг Белгия қироли-ғига (ноябрь ойида) ва Порту-галия Республикасининг пре-зидентини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ташриф чоғида Белгия қи-роли Алберт II, Белгия Бош вазири Жан-Люк Дехани, мам-лакатнинг етакчи бизнесме-нлари билан бўлиб ўтган учра-шуларда икки томонлама ҳам-корлики, биринчи навбатда савдо-иктисодий алоқаларни кенгайтиришда томонларни-нг мавжуд имкониятларидан фаол фойдаланиш йўллари му-хокама қилинди.

Учрашувлар натижа-сида жуда муҳим аҳамиятга эга бўл-ган қўшма сиёсий деклара-ция, иккиёқлама солиқ олмас-лик ҳамда даромад ва қапи-талдан солиқ тўлашдан бўйин-товлашининг олдини олиш тў-ғрисидаги конвенция, шунин-гдек, ҳаво йўли тўғрисидаги битим имзоланди.

Португалия Республикаси раҳбарлари билан учрашу-влар гоат самарали бўлди. **ЕХ-Тнинг олий даражадаги ўчрашуви даражада Прези-дент Ж. Сампайя ва Бош ва-зир А. Гутереш билан су-хубат чоғида икки томонлама муносабатлар ва халқаро ташкилотлар доирасида ҳамкорлик қи-лиш масалалари бўйича ке-нг фикрлашиб олинди.** Тур-изм ва ҳаво йўли бўйича им-золанган битимлар Ўзбеки-стон — Португалия ўртасидаги муваффақиятли ҳамкорлик учун замин ҳозирлади. Бу му-носабатлар истиқболга яхши-лиғига аминимиз.

Ўз навбатида биз Греция Республикаси ташқи ишлар вазири жаҳон Теодорос Пан-гос бошличилидаги шу мам-лакат делегациясини 1996 йил 27-29 ноя

Бахт - иқбол ворислари

Мана Амир Темур номи билан аталган 1996 йил Ўзбекистоннинг буюк ўғмиши ва буюк келажагини дунёга намойиш этиб, тарих саҳифасига битилмоқда. У чинакам аждодлар руҳини шод этди, ўзликни англаш, Ватанини таниш, маънавиятни юксалтириш йили бўлди десак жоиз. Яна бу йилда тинчлик, барқарорлик, оқилоллик меҳнат қадрини теран англадик. Муқаддас арафа кунларида одамлар кўпроқ умр ҳақида ўйлашади. Эҳда сарҳисоб деган удум бор. Ҳар бир инсон: хоҳ у деҳқон бўлсин, хоҳ зиёли тadbirkor умр йўлига бир лаҳза назар ташлаб, ҳисоб-китоб қилади, ўтган кунларини тошу тарозига солади, яна ёруғ ният билан режалар тузиб, юрт ободлиги, эл равнақи йўлида вазифалар белгилайди.

Муҳбиримиз саодатманд байрам тонгида турли касбда ишлаётган ватандошларимиз билан суҳбатда бўлди.

АСРГА
МОНАНД

Сийсатхон АБДУЛЛАЕВА — Олтинкул тумани «Намуна» жамоа хўжалиги бригадаси бошлиғи:

— Умр — оқар даре, бағрида яхши-ёмонни, савобу уловни сиздириб олдинга илтилади. Йиллар эса ҳаёт бекатларига ўқшади. Умр узидан-узи ҳисоб сурди: Қандай яшадини? Ҳаётнинг, беркорта утмаётганими? Узингилан нима қолдирилган?

Амир Темур номи билан аталиб, ватандошларимиз қалбида чексиз гурур бахш этган йил бригадамиз пахтакорларнинг учун ҳам зафарлар, омадлар йили бўлди. Пахтакорларимиз плёнка остида чигит экиб донг таратдилар. Ҳар гектар ердан 51 центнердан оқ олтин етиштирилди.

Ҳа, биринчи бўлиб осон эмас. Негаки, биринчилар ҳеч ким юрмаган манзиллардан ўтиб, кийинчилик билан йўл очадилар, ўз ниятларининг ушатиши учун тош келса кемириб, сув келса симириб яшайдилар. Аммо биринчилар юраги ҳаминча орзуга лимонд туглан, илпичларни сиймас ва бақувват бўлади. Шунинг учун ҳам халқимиз ҳақида уларни эъзозлаб, ҳурматини жойига қўйди, эгзу ишнинг сардорлари сифатида доимо уларни ёд этди. Эгзу иш билан олдинга борган бригадамиз миришкорларни ҳам плёнка остида чигит экишни афзалликларини амалиётда қўллаган биринчи қалдирғочлардир. Йилло, ҳар қандай эгзу ишнинг бошида Ватан, халқ ва миллат манфаати ёса унинг истикболи порлоқ бўлади.

Утган йилда пахтакорларимиз учун унутилмас воқеалардан яна бири — Президентимизнинг бригадамиз дала-ларида бўлиши ва меҳнатимизга берган юксак баҳоладир. Ҳар биримиз учун юртбошимизнинг сўзлари улуг мартаба ҳисобланади. Бу сўзларни биз яхши кунларимизда эслаб, унга муносиб бўлиш учун ҳаминча изланамиз, янги ва улуг манзилларни кузлаб меҳнат қилаверамиз.

Кўнучу севинчларга тула йилни кузатиб, инсон манфаатлари йили оstonасида туриб, бир бахтиёр она, меҳнати шараф топан аёл, фидойи пахтакорлар сарқори сифатида ният қиламан: илло, янги йилимиз яхшилик ва меҳмуҳаббатга тўлисин.

Солиқжон АБДУРАСУЛОВ — Ўзбекистон Қаҳрамони. Шахрихон тумани:

— Ватан муқаддас саждагоҳ, унга ҳизмат қилиш, камол йўлида умрни бахшилаб этмоқ ҳар бир инсон учун ҳам қарз, ҳам фарзидир. Бунинг учун эса инсон қалбида аввало юртига, меҳнаткаш

халқига, муқаддас она ерига, касб-корига буюк бир муҳаббат бўлиши керак. Юрагидан айналаб тугилгани олиб яшаётганларга эса она табиат бор гузаллиги билан намоян бўлади, дунё сир-синоатини очиб беради. Шунинг учун ҳам элим деб, юртим деб яшаган инсонлар меҳнат қилиб чарчамайдилар. Чунки уларнинг қалбида Ватан отлик меҳр чироғи ёниб, йулларини чароғон этиб туради.

Пахтақору галлакорлар ана шундай қалби бегубор оила-манд инсонлар тоифасидандилар. Уларнинг қалби пахтақору оқ, галласидек бебаҳо.

Дилларнинг ягона мақсадга бирилиши, тиллақларнинг улугворлиги утаётган йилда андижонликларини голиблик шоҳу-пасига чиқари. Деҳқончиликда Андижон мактаби яратилди. Андижоннинг бир дилбанди сифатида бундан фарқланаман. Зеро, утаётган йилда Ўзбекистон Қаҳрамони деган муқаддас унвонга сазовор бўлган эканман, бу юксак шарафни юртимиздаги барча пахтақору галлакорларга берилган ишонч ёрлиги деб биламан. Негаки, пахта экиб, галла устириб юрт Қаҳрамони бўлиш эркининг, озолиқнинг шарафидир.

Хўжалигимиз галлакорлари юртбошимизнинг, галла мамлакат иқтисодиёти ва сийсатда бебаҳо хазина, деган сўзларини тугри англаб, биринчи йилдаёқ яхши ният билан 161 гектар ерга галла экиб 41,1 центнердан ҳосил йиғиштириб олинган бўлса, иккинчи йилда 227 гектар майдондан 54 центнердан галла етиштиришга эришдилар.

Ерга меҳринини бериб, ҳалол меҳнат қилсанг, муқаддас замин ҳам сенга саховат қурсатади. Жорий йилда олтин бошқок фидойилари 315 гектар ердан 68 центнердан ошириб галла олишди. Янги йилдан умидимиз янада катта. Ниятим, у ҳар бир инсон юрагига Ватан чироғини эксин. Унинг нурида узолиқимизни гузароқ танийлик, рузгоримиз обод, хонадонларимиз чароғон бўлсин.

Гўзал РАҲИМОВА — Ёнжудон тумани Абдуҳалиқ Ёнжудоний номи жамоа хўжалиги термиси:

— Пахта халқимиз меҳр қуйган муқаддас неъмат. Пахтақору фарзандиман, онам суюб ардоқлаган далам, отам меҳрини бериб қузиға суртган она-замин мен учун азиз ва муқтаб. Баъзилар бунинг ҳаёти-мизда қийинчиликлар кўп деб тушинади. Йўқ, ундай эмас, биз ҳам меҳнат қилишни, мириқиб дам олишни, қувончларга тулиб тую байрамларга боришни яхши биламиз. Қолаверса, биз учун байрамлар кўп: ерга чигит тулган кун катта тантана, гузаним унинг қийини ҳам бир байрам. Унинг тула кириши билан қалбимизда ҳам умид туллари очилади. Эҳ-ҳе, биринчи

чаноқ очилиши биз, пахтақорулар учун ишонч ва умид, ҳурмат рағбат айланади, уни энг ҳурматли қилишимизга тақдим этамиз. Пахта терими одилан қўй суйиб, қозонларда ош далаб, патиру ширмоилар, ҳолва парвардалар билан дастурхон ёзиб байрам қиламиз.

Ҳазрат бобокалонимиз Баҳоддин Нақшбанд айтганларидек, қўлимиз ишда, дилимиз ҳаминча ҳақда. Бригадамиз, хўжалигимиз, туманимиз пахтакорлари галабага эришган кун ҳам худди шундай бўлган эди. Аммо узимиз пахтазорда эдик, ниятимиз қузнинг олтин даладидан унумли фойдаланиб, пешона тери билан етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва эл хирмонини юксалтириш эди.

1996 йил хўжалигимиз фидойилари учун чинакам галабалар йили бўлди. Жаббор Аббасов бошлиқ бригада пахтакорлари 51 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан оқ олтин етиштирилди. Бу хирмонда меҳнатнинг ҳам ҳиссам бор. Мавсумда дугоналарим Олия Адилова. Нодира Ҳасимовлар билан мусобақаланиб 10 тоннадан пахта тердик. Улардан қироили матолар туқилса, қанчадан-қанча кишиларни кийинтилади.

Улуг интилар билан кириб келатган янги йил билан барча ватандошларимизни қутлайман; хирмонларига барака, уларига соғлиқ, илпичлари ривож тилайман.

Дилшод ҚўШПШАЕВ, Бухоро Давлат университети талабаси:

— Утаётган йил менга талабалик бахтини ҳақ этди. Адолати сийсат туғайли орзуимга эришдим. Тест синовларидан аъло даражада ўтдим. Мен билан бирга Шифокорлар институтини физиклар ва математиклар лицейига ўқиган барча ўқувчилар ҳам турли олий ўқув юрларига ўқишга қабул қилинди.

Бу эгзу ишлар замирида мен Президентимиз Ислам Каримовнинг ешларга, шу жумладан, республикамиз порлоқ эртасини яратувчи илм-фан, маърифат эгаларига чексиз раҳм-раҳимини ҳис қиламан. Биз, талабалар бунга жавобан доғишманд бобокалонларимиз қолдирган маърифат тушундирган баҳраманд бўлиб, дунё илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштириб юртимиз қорига ярайдиган, халқимиз оғирини енгил қиладиган муносиб ворислар бўлиб етишмоғимиз даркор. Бозор иқтисодиётининг оғир дамида ешларга ишонч, имкон йўлини очиб мурувват қурсатаётган Ўзбекистонимизнинг тузини оқламоғимиз ҳам фарз, ҳам қарзидир.

Яна бир нарсга аёнки, 1996 йил оиламизнинг барча аълолари учун ҳам бақайла келди. Отам эзувчи Абдуразақ Қўшпашаев «Қўшларга айтилган туш» қиссаси учун республика ижодкорларининг юксак мукофотига сазовор бўлди. Синглим Иқболбой леңейга ўқишга кирди. Бухоро технология институтига ўқитган акам Шерзод имтиёзли стипендияга лойиқ топилди. Хуллас, йилин зафарлар билан аяқланди. Янги йилда юртимиз янада тулғаб, яшнасин, ушаламан барча орзулар рўебга чиқсин.

Суҳбатдош: «Кишлоқ ҳаёти» мухбири А. КОДИРОВА.

Салмоқли натижалар,
ёруғ орзулар

Шундай одамлар буладик, улар билан бир марта учрашсанг, яна дийдор қилишнинг келаверади. Бундай кишилар ҳаётда ўз урнини топан, имкони бўлса турмушдаги барча муаммоларни ўзлари ечишга ҳаракат қилишади. Улар тиниб-тинчимайдилар, қилида яхши таассурот қолдиришади. Тугрисини айтсак, ҳозир бундай одамларнинг даври келди. Тадбиркорлик билан шугулланиб, давлатни ва ўзини бойитишмоқда.

Президентимиз «Элим деб, юртим деб ениб яшаш керак» деганларидан аввало шундай одамларни назарда тутган. Биз бундан қарийб беш йил муқаддам Беруний туманидаги Реймбой Йўлдошевнинг фермер хўжалигида бўлиб, унинг ишлари билан танишган эдик. Тугриси, ушанда бир оиланинг, қолаверса, бир инсоннинг нимага қодир эканлигини қуриб ҳайрон қолган эдик. Бу талғи хизмат сафаримизда ҳам мазкур жамоада бўлишга ҳаракат қилдик.

Берунийдан Нукус шаҳрига қараб кетган йўлдан қарийб 30 қақирим масофада Ҳазрати Султон Вайс тоғлари ястаниб етибди. Унинг атрофида ўзлаштирилган ерлар кўп.

Беруний туманининг Улуғбек номи жамоа хўжалигида истикомат қилувчи Реймбой ота Йўлдошев пенсияга чиққач, хўжалик раҳбарларидан Ҳазрат Султон Вайс тоғлари атрофидан ер беришни сўради, унда деҳқон хўжалиги тапқил қилмоқчи эканлигини айтди. Раҳбарлар қариянинг бу илтимосига бироз ишонқирамай қарашди. Боиси асрлар давомида қақ-

РЕЙМБОЙ ФЕРМЕР ҚУВОНЧИ

1/10/1996 31/01/2001

раб ётган ерни ўзлаштиришнинг ўзи бўлмаслигини улар яхши билишарди. Баъзи одамлар отанинг бу ишга «Реймбойнинг эси жойидими?» ҳам дейишди. Лекин у киши 1991 йили ўзининг деҳқон хўжалигини тапқил қилди.

Уша йиллари энди чорвачиликка ихтисослаштирилган фермер хўжаликлари вуқудга келатган эди. Лекин Йўлдошев деҳқончиликка ихтисослаштирилган хўжалик тузди. Чунки у бунинг келажагини кура биларди. Сабаби отанинг суяги меҳнатда қотган. У узоқ йиллар хўжаликда тракторчи, табелчи, бригада бошлиғи, бўлим бошлиғи бўлиб ишлаганди. Оиласи билан даланинг бошига кучиб чиқди. Дастлабки йили бир неча ун гектар ерни ўзлаштиришди. Каттиқ меҳнат қилишди. Натижа ҳам чакки бўлмади. Йиллар ўтди. Мана шунга ҳам олти йил бўлибди. Жамоа иқтисодиёти мустақамланди.

Ҳозир деҳқон хўжалиги ихтиёрида 108 гектар майдон бор. Унда 22 киши меҳнат қилади. Уларнинг ҳаммаси отанинг уғил-қизлари, қуёвлари ва набиралари. Жорий йилда 90 гектар майдонда гуза, 18 гектарда шолӣ устиришди. Пахтанинг режаси 134 фоизга бажарилиди. Ҳосилдорлик 40 центнердан ошди. Давлатта шолӣ топириш топшириғи ҳам ортиғи билан ул-данди.

Тумандаги қуштина хўжаликлар кейинги йилларда пахтачиликка қоқоқлик сари юз тутган. Режалар сурункасига бажарилайми келинмоқда. Лекин Йўлдошевнинг деҳқон хўжалигида аҳвол тамоман бошқача. Йилдан-йилга ҳосилдор-

Деҳқон-фермер хўжалиги туман хўжаликлари қаторида туради. Хўж-жатларда, пахта тайёрлаш тугрисидаги маълумотномада Р. Йўлдошев хўжалиги деб юритилади. Хўжалик иқтисодиёти йилдан-йилга мустақамланиб бормоқда. Ҳозир 2 та ҳайлов, 2 та чопиқ трактори, 2 та пахта териш машинаси, 1 та бўлдозор ва бир неча бошқа техника воситалари бор. Уларнинг деярли қушчилиғи янги. Жамоа хўжалигига техникадан бирор ёрдам керак бўлиб қолса, масалан, трактор, ёнлиғ зарур бўлиб қолса отадан сўрашади.

Утган йили режадан ташқари йиғиштирилган ҳосилдан 14 тонна пахта ёғи, 35 тонна қунжара, 25 тонна шелуха олинди. Ҳозир деҳқон хўжалигида 7 та оила бор. Маҳсулотларнинг улардан ортани бошқаларга сотилди. Пули ишчиларга ойлик сифатида тарқатилди. «Одамларга иш ҳақи бериш масаласи қандай» деб сўраймиз Реймбой отадан.

— Бизда ҳеч қачон деҳқон-фермер хўжалиги одамлардан қарз бўлиб қолган эмас, — дейди у киши. — Боиси ҳисоб-рақамимизда ҳар дон пул бор. Ҳозир ихтиёримизда 112 тонна тола бор. Унинг 47 тоннасини чет элга сотиш тугри-сида Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигидан лицензия олдик. Уни сотиш учун чет эл фирмаси билан шартнома ҳам тузилди. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкнинг Нукус бўлимида валюта ҳисоб-рақамимиз ҳам бор.

Президентимиз таъкиллаётгандек, юртимизда чет давлатлар билан алоқа қилаётган мулкдорлар синфи ву-

жулда келаяпти. Реймбой Йўлдошев бунга яққол мисол бўла олади. Отанинг хўжалигида чорва моллари ҳам бор. 400 бош қўй, 15 бош қорамол боқилапти.

Йўлдошев келгуси йили деҳқон хўжалигини янада кенгайтирмоқчи. Раҳбарлардан фойдаланилмай ётган ердан 100 гектар сўради. Уни ўз маблагги ҳисоби-га ўзлаштирмоқчи. Биз деҳқон хўжалиги раҳбари билан ютуқлар омили, мавжуд муаммолар, жамоа иқтисодиёти янада ривожлантириш учун нима қилиш мумкинлиги тугри-сида суҳбатлашдик.

— Президентимиз деҳқон (фермер) хўжаликлари қўлаб-қувватлаш тугри-сида қайта-қайта таъкидлаётганига қарамадан ҳалиям сунғий туслиқлар кўп. Бошқарув идораларида бюрократия қучли, — дейди у киши. — Лекин шунга қарамадан фидокорона меҳнатимиз туғайли қурсаткичлар яхшиланиб бормоқда. Деҳқон (фермер) хўжаликларининг статусини жамоа хўжаликлари билан тенглаштириш зарур. Шунда ишлар янада юришиб кетади.

Реймбой отанинг меҳнатлари муносиб тақдирланган. У киши «Қорақалпоғистонда хизмат қурсатган пахтақору», «Дустлик» ордени соҳиби. Йўлдошевнинг ишлари билан танишиб, бизда бир истак пайдо бўлади: қани энди у кишига ушлаганлар тезроқ қўпайса. Юртимиз иқтисодиёти янада юксалган, дастурхонимиз мўл-қўл бўлади.

Ҳосил КАРИМОВ, «Кишлоқ ҳаёти» мухбири. Қорақалпоғистон Республикаси.

Шахрихон туманидаги «Юзия» деҳқон-фермер хўжалиги раҳбари Аҳмадали Усмоновнинг айтишича, бу жамоа аъзолари йилин қувончли натижалар билан аяқлашапти. Дарҳақиқат, бу ердаги ишларни қуриб, кайфиятиниз қутарилади, қушчилиғи қувонди. Иқтисодий раҳбарнинг фаолияти кенг қамровли, қолаверса, тахсина лойиқ. Ютуқлар залворли, келгуси режалар аниқ.

Деҳқон-фермер хўжалиги жамоаси ихтиёридаги 9 гектар ердан унумли фойдаланишмоқда. Улар жорий йилда бир гектар пахта майдонидан 60 центнер ва шунча ердаги қарошқадан 13 тонна ҳосил қўтаришди. Галла ҳосилдорлиғи 70 центнерга туғри келди. Шунингдек 12 тонна гуш сотилди.

СУРАТЛАРДА: 1. Тумандаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалиги бошқарув раиси Хўроллохон Абдуллаев ва фермер Аҳмадали Усмонов режалар ҳусусида узаро суҳбатда. 2. Бурлоқбоқар Жўраҳон Абдуллаев «Юзия» деҳқон-фермер хўжалиги раҳбари билан фермада.

Ш. ОЛИМОВ олган суратлар (ЎЗА).

Хўжалигимиз зарпунослари нинги 1997 йили муносиб меҳнат соғнаси билан қарши-лаштирилди. Фан ютуқлари, ил-ғорлар тажрибаси амалиётга кенг жорий этилганлиги, иқтисодий ислохот изчил бо-раётганлиги сабабли асосий тармоқда шахдам қадамлар қўйилди. 2560 тонна урнига 3200 тонна оқ олтин етиштирилди. Йиллик режа 125 фоизга адо этилди. Узуи туманидаги «Гулистон» жамоа хўжалигимизда биринчи марта ба ҳосилдорлик 44 центнерга етди.

14 та пахта етиштирилган бригада бор. Санги Санлов, Асатулло Назаров каби дарғалар уларнинг аёл деҳқон эканликларини бу йил ҳам исботладилар. Улар маҳаллий ўқитлан, ички имко-

ТУҲҒА

ниятдан унумли фойдаланиб, муаммоларини вақтида, муваффақиятли ҳал этишга эришди. Бу икки жамоада гектар ҳосилдорлиғи 48 центнерни тапқил этди.

Ютуқлар салмоғи даромадга қараб белгиланади. Хўжалик пахтачиликдан 40 миллион сум даромад олди. Соф фойда 15 миллион сумдан ҳам бўлмади. Омишкорлик, ташаббускорлик шарафати билан бир гектардан урта ҳисобда 60 минг сум даромад қилинмоқда. Йилим-терим даврида даланинг узиди 6 миллион сум тарқатилди. Буларни ҳаммаси одамлар кайфиятига кайфият қўшди.

Галлачиликни ривожланти-

риш энг долзарб вазифалардан биридир. Кузатиб қолаётган йилимизда 600 гектар ерда галла етиштирилди. Ҳосилдорлик 53 центнер бўлди. Шундан 1400 тоннаси давлатга сотилди. Галлачилик ривожланган жойда чорва ҳам чакки бўлмади. Қувончлиси шуки, хўжалигимиз раҳбарлари, мутахассислари чорвачилик ҳуусийлаштирилган бўлса-да, уни эътибордан четда қолдирмадилар. Мул озуқа жамғариш, моллар зотини яхшилаш, илғор тажрибаларни кенг жорий этиш борасида аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу эса ютуқлар салмоғини қушайтирмоқда.

И. НАЗАРОВ, пахтақору.

«ЖАҲОНГИР»
ШОЛИСИ

Бизнинг Урганч туманидаги «Жаҳонгир» деҳқон (фермер) хўжалигиде аёл шолликорлар меҳнат қилишади. Хайрли ишга киришганимизда пахтачиликни ҳам изчил давом эттирмади, деяр аҳд қилганлик. Қушчилик олдига берган ваъданинг ўстидан чиқиб учун тиним билмай меҳнат қилдик. Шартнома бўйича ажратилган 5 гектар ерининг ҳар қарчи эъзозланди. Натижада 18,5 тонна сифатли оқ олтин топиришга эришдик. Пахтачиликдан камиди 80 минг сум даромад оламиз.

5 гектар ерда шолидан ҳам барақали ҳосил етиштирилди. Истеъмолчиларга 20 тонна юқори сифатли қирмизи дон етказиб бердик. Оғир шартнома ишлаётган бўлса-да, ҳосилдорлик 40 центнер бўлди. Мазкур тармоқдан 200 минг сум даромад олиш қушмоқда.

Шу нарсга иқдор бўлдими, она заминин ардоқлаган асло кам бўлмайди. Узингиз биласиз, Хоразмда баъзи ерларнинг икки-уч маротаба шўри ювилади. Бусиз яхши ҳосил олинми амри маҳол. Бозустига ҳал қилувчи дала-ларда кечаю кундуз экинлар атрофида парвона бўлишга туғри келади. Яхши ишлаб, яхши яшапмиз. Пешона тери эвазига етиштирилган неъматлар бизнинг армуғимиздир!

Х. ИСКАНДАРОВ.

Хўжалигимиздан беш нафар қаҳрамон етишти-қилган. Истиқлол туғайли улар бошлаган анъа-

на, деҳқончиликдаги тажрибалар янада ривожланганлиги. Айниқса, жорий йилда табиат қийинчиликлари, сув танқислигига қарамай соҳада катта ютуқлар бўлди. Галла, пахта ва пилла режалари ортиғи билан урдаланди. Рентабеллик даражаси ошди.

Ютуқларимиз омили бу ҳукуматимизнинг соҳага эътибор билан қарашганлиги, иқтисоддан, илғор технология ва тадбиркорликка кенг урин берилаётганлигидир. Хўжалигимиз АҚШда ишлаб чиқарилган «КЕЙС» агрегатларидан унумли фойдаланиб, унинг афзалликларини, деҳқон-

нинг ҳақиқий таянчи эканлигини қурди.

Хўжалигимизда 129 нафар кишига 8-10 гектардан ер берганмиз. Уларнинг тadbirkor-

мукофотлаб туриш хўжалигимизда аънамага айланган. Бу эса деҳқончиликда сифатли хом ашё ишлаб чиқаришга хизмат қилмоқда.

ЭРТАНИ
УЙЛАБ

Файзи МАМАТМУРОВО,
Қумқўрғон туманидаги «Беш қаҳрамон»
жамоа хўжалиги раиси

Яхши даромад — имкониятлар манбаси. Фойданинг бир қисми ки-

ришга мулжалланган завод қурилиб, айна қула тула қувват билан ишлайпти. Азларсо каби

кишлоқлар ичимлик сув ва газ билан таъминланди. Тар-сарруфимиздаги бошқа кишлоқларда ҳам бу каби ишлар бошлаб юборилган.

Деҳқоннинг ҳар лақиқаси ҳисоб-китобли. Хоҳ қилса, хоҳ эсла бўлсин, миришқор дала билан ҳамнафас. Шунинг учун уларга шарт-шароит яратиш чоралари қуриляпти. Шу йилнинг узиди 3 та бозор, 7 та амбулатория бунёд этилди ва тажрибали мутахассислар билан таъминланди.

Яқинда жамоамиз аъзолари билан кенгашти, янги йил режаларини тузиб олдик.

Биринчи навбатда аҳолини ижтимоий муҳофазага эътибор қаратилди. Деҳқон-фермерларга шариот яратиб бериш, маҳсулот айрибошлаш эвазига қуш-ни республикалар билан ҳамкорлик қилиш, қушма корхоналар қуриш, аҳоли маънавиятини юксалтириш режамиздан урин олган.

Муҳими, миришқорларимиз яқуллаётган йилги меҳнат самарасидан мамнулар. Улар руҳиятда мустақилликка бўлган эътиқол, бугун эртанинг пойдеворини мустақамроқ қуиш иштиғи баланд.

«Узбекфильм» киностудиясида назм мулкнинг султони ҳазрати Алишер Навоийнинг «Ҳамса» асаридagi «Саббаи сайер» достони асосида яратилган мультфильмнинг биринчи қисми сурапта олинди. Фильм халқаро Оскар Уайлд мукофоти соҳиби, 20 тақийн мультфильм муаллифи Мавзур Махмудов режиссерлиги ва бадиий раҳбарлигида ишланди. Ушунда ҳам масъулиятни ишга қўлиб, буюк бобоми Алишер Навоий шеърининг ранг-баранг кирраларини мазкур мультсериал орқали курсатиб беришга ҳаракат қилган. Фильм ва соҳа амалда оширилган дастлабки иш ҳисобланади. Шоир Александр Файинберг фильмага сценарий ёзган. Навоийнинг олимаси Суома Ганиева ўзининг қимматли маслаҳатлари билан фильمنى сурапта олишга қатъиярдам қилиди. Фильмдаги шеърларни актёр Ходжақаб Нурматов ўқиди.

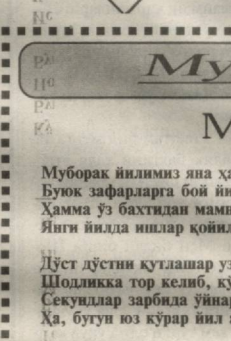
Хозирча фильмининг биринчи қисми тайерланди. Унда шох Баҳром ва гузал Дилором ўртасидаги ошанин севги саргуштлари тасвирланган. Фильмининг қолган қисмларида маъшуқасидан айрилиб, ҳажр утида енаётган шох қалбига таскин бериш учун турли воқеаларни бошдан кечирган сайхларнинг қизқариб қийонлари тасвирга тушурилди. Хозир киностудияда фильмининг иккинчи қисмини тайерлаш учун қизини иш олиб боришмоқда. Сурапта олинган биринчи қисми айти йилнинг бошларида намойиш этила бошлайди. Навоий достони бўйича ҳаммаси бўлиб етти қисмдан иборат мультфильм ишланади.

В. ҲАБИБУЛЛАЕВА,
ЎЗА мухбири.

Янги йил — ҳар бир хонадонга қувонч улашади. Зангиота туманидаги «Назарбек» жамоа ҳўжалигининг «Харакат» маҳалласида истиқомат қилувчи Халиловлар хонадонияъзолари ҳам бу шодиёнани оила даврасида қувонч билан қўтиб олишарди. Янги йилимиз — тинчлик ва кўт-барака йили бўлсин.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ
олган сура-лавҳа.

Мушпоира

МУБОРАК ЙИЛ

Муборак йилимиз яна ҳам кўркам, Буюк зафарларга бой йил бўлади. Ҳамма ўз бахтидан мамнун, миннатдор — Янги йилда ишлар қўйил бўлади!

Дўст дўстини қутлашар узоқ-яқиндан Шодликка тор келиб, кўрак қафаси. Секундлар зарбиди ўйнар ҳаяжон Ҳа, бутун юз кўрар йил арафаси.

Санъат-ла, безалган дастурхонларда Хонадон бекасини бир олам диди. Димоғини ёргудек шу йил кеч кузак Узлган анвойи мевалар ҳудиди.

Янги йил бу қузни йўриғи ўзга, Мустақил Ватанда шаҳдам одамлар. Поёғига гуллардан пойдоз тўшаб, Минг кўз-ла, меҳрдан қутар одамлар. Толиб Йўлдош.

СЕВМОҚЛИККА УНДАЙДИ У КУЧ

Томчилардан оқувчи ирмоқ, Юлдузлардек порлаган кўзлар, Бахт аталмиш қасрга чирок, Мухаббатдан тузилган сузлар

Йиқилганда тиргак мисоли, Севмоқликка ундайди у куч, Абдий деб ёнинг висоли — Ишонч, ишонч, ишонч!

Умид билан узатилган қўл, Садоқатдан бергучи хабар — Ишонч, ишонч, ишонч! Санобар ҚОДИРОВА.

Кўз илагмас, сезади вужуд,

ИСТАК

Кўзларингга чўмган бир сир, бир армон, Бунчалар маъюссан, бунчалар санам. Покиза дилингга ким солди гумон, Бунчалар ғамгинлик ярашмас мубҳам.

Мен ҳам шеърларимда ўтайин қуйлаб, Тилагим, тегранга, сўямасин қуёш.

ЕР НЕГА ГЎЗАЛ?

Заминим менинг Гўзалсан, гўзал. Ғурури деҳқон Меҳнат-ла безар... Деҳқон ҳар ерда Ризқли иш топа. Ҳазрат бор ерда Шодлик ҳам чопар. Ер нега гўзал? Унда деҳқон бор. Дунёни безаб, Турган ишк бор. Гўзал ҳаётнинг

Юраги киши. Узи муъжиза Деҳқоннинг иши. Аҳмаджон МАМАЖОНОВ. Андижон вилояти.

ОЛТИН ЎРДАНИНГ ОЛТИН ТАНГАЛАРИ

Кейинги қунарларда Россиянинг Саратов тайёҳи бозорларида XII—XIV асрларга тегишли қумуш ва мис тангалар пайдо бўлиб қолди. Маълум бўлишича, бу тангалар Соҳибқирон Амир Темур томонидан забт этилган Олтин Ўрда давлатига қарашли Укук шаҳри харобаларидан қазиб олинган экан. Бу иш ҳаваскор ўлкашунос «ватанпарварлар» томонидан амалда оширилмоқда. Айниқса, тез ётган ёмғирлар тарихий ёдгорликлар устидан қоплаган тупроқ-лояларни ювиб, ўлкашуносларнинг самарали меҳнат қилишига ердан бермоқда. Чайқов бозорларида ҳар бир танга ярим миллион Россия рублигача баҳоланамоқда. Ёнғ қизини шуқлади, Саратов давлат университетини олимларидан бирининг айтишича, Укук хазинасини қазиб олишга Россия давлатининг маблагги етмаётган эмас...

тобора тик қутарилиб тоғ чуққилари узра ярқирай бошлади. Шунда куз унгимда муъжиза юз берди: баланд тоғ устида бир парча — малаяк чалқанча уқлаб ётарди. Унинг ойруқдор юзи сўтдек, сийпадан қўш чўққиларни қиқирити, биласлари оқ, узун анбар сочлари икки енига осилганди. Гўйг гузал қиёфада эли у. Мен ундан куз узоқмай, дарахт устида тошдек қотиб қолдим. Назаримда у бармоқларини аста тебратиб, мени узига имлаб чорлагандай бўлди. Қўзимни юмиб-очдим. Яна ушша манзара. Уни узоқ томошга қилдим. Ой ботди. Баланд тоғ устида етган паризод ҳам кузлан тоғиб бўлди. Мен дарахтдан аста ерга тушдим. Тоғ гира-ширасида сизларнингкига беқол етиб бордим. Уч кун иситилмаб етиб қолдим.

...Осмон юлдузларига тўлди. Баланд тоғлар орти еричиб, чуққилар оша барқашдек ой бош қутарди. Тоғ устида чалқанча етган паризод кўзга яққол тапшанди. Ёлор урнидан туриб унга қараб ҳайқирди: — Ассалоуму алайкум, улуғ тоғлар бекаси! Тоғлар, даралардан акс садо келди: — Ассалоуму алайкум, улуғ тоғлар бекаси... — Мен сенига ҳикоя қилганим, сирли гўр ҳам уша тоғ тағида, — деди Ботирбек. — Сирли гўр ҳақида менга кўп айтдинг. Лекин мени олиб бормадинг. Ёнди шартим бор: аввал гўрга олиб борсан, сўнг кишлоғингга қадим ранжида қиламиз. — Шаршарада чўмимокчи эдинг-ку!

— Шаршарага борганман. Майли, йул-йулкай шаршарани ҳам курама. Чўмилма. Хозир маликанинг ҳусни жамолига тўйиб олай. У булоқ бўйига чордонга қуриб ўтирибди, уйқулаги малакка диққат билан термулди. «Гўзаллик маъбудаси у, — дерди дилида тақор ва тақор. — Жасурий тинимли! Аллоҳнинг қудратида яратилган табиат муъжизаси бу! Аллоҳ таоло ўзи гузалдир, гўзаллигини яхши куралир...» Тиниқ осмонга ол изи ташлаб юлдуз учди. Ёлор дўстига қараб тапшанди. — Бу малак ҳақида билганларингни сўйла менга! — Бобомнинг ҳикоясини айтиб берайми? — Сўйла, дўстим. — Қадим бул жаннатмакон юртининг гўйг одил подшоҳи бўлган экан, — дея сўз бошлади Ботир. — Юрт тинч, эл бадавлат ҳаёт кечираркан. Тинчлик, танисҳатлик Аллоҳ берган икки буюк неъматдир. Шохнинг уч азамат бўли ва бир гузал қизи бор экан. Бир кун юртга ёв ҳужум қилибди. Унинг лак-лак лашқари бор экан. Беава жангга шох ҳам, унинг пахлавон угуллари ҳам мариларча ҳалок бўлибди. Шунда малика қанзакларини олиб жангга қирибди. Икки кеча-кундуз тоғтез ёв билан олиндиб, уни юртдан ҳайлаб чиқарибди. Яна юртда тинчлик барқарор бўлибди.

Лекин маликанинг амакиси ёв томонга сотилган экан. Унинг хотини маликани қарашлаб ўлирибди. Ёл мотам тутиб малика жасадини уша тоғ бағрига қумган экан. Уч кун ўтгач, одамлар тоғ устида унинг мангу сиймосини қуришибди. — Ҳайқот, улуғ юртни фақат хонлиқ ентан ҳоло! — хитоб қилди Ёлор. Тулин ой чуққилар ортига чука бошлади. Атрофга ҳоронлиқ парда тапшанди. Малак сиймоси ҳам бир зумда қуздан гўйиб бўлди.

— Дўстим, мени шоширма! Кишлоғингга боришга улурама. Мен аввало азим тоғдан, дов-дарахтлардан пича куч йиғиб олай... Биласан, шаҳарда дарилардан қуп. Улар билан олиш-олишга чарчаганман. Узим ҳам худди қудуқ тағида утирган кишлоқ диққинафас бўлдим. Ёнди соф тоғ ҳавосига тўй... — Сени оқсоқолимиз кутаяпти. Зарур иши бор.

— Оқсоқол билан кейинроқ гаплашармиз. Даладизининг соғлиги қалай? — Худога шукр! Тўқсон ёшда улоқ чопиб юрибдилар. Сени бир ҳоп шифобахш гиеҳларни йиғиб қутганлар. — Тасаддиқ! Ажойиб даладиз бор. У инсонга ҳаммилла таъзимлашган. Даладиздан қуп нарсарангдим. Қарздорман. Лекин ҳозир у кишининг ҳузурига бора олмаман. — Ҳўш, нега? — Ёнғ ният билан келдим. Ой чиқса, юлдузлар чакнаса, булоқ бўйида утириб Оқойим ҳусн-жамолига бир тўйсам. Азиз дўстим, меҳмонинг тилағи шундай.

Икки дўст бир-бирини қўлиқлаб, сўқмоқ бўйлаб тоғ-далалар қаёғига равона бўлишди.

Бир терак бўйлидан отилиб тушган сув бетининг шовулида, тоғларга зарб билан тушиб, лак-лак катта-кичик биллур шарлар чор-атрофга сузар, бир-бирига урилиб ёрилар, атрофга нуқра бўлиб сочиларди. Опага соңдек латак босган наъматакнинг қайта соңида — майса, у-уланлар устига ёнбошлаб олган икки йигит шаршара сувини томонга қилиб, заъқ-шаъқ ила сўхбатлашмоқда эди.

— Қачон шаршара енига келсан сенинг уша ҳолатинг куз унгимда намона бўлади, — деди Ботир ва дўстининг елкасидан меҳр билан қучиб қўйди. — Ушани эсдаб гоҳо қўқиб кетаман. Уйлаб қўриб ҳамон таъжубга тушаман. Қара,

шаршара урилаган жой билан анови чуқурча-қудуқ ораси икки метрдан олис. Сенинг у ерга учиб тушганинг ҳақиқий муъжизасидир. — деди Ёлор халғга ботиб. — Бу ерда эса бир унгимдан қолдим. У чиндан ҳам сен айтгандек муъжиза эли... — Топнинг ўз дунёси бор, қонун-қондаси барқарор. Гарчи сен мени тоғлар султони дейсан-у, баъзан айтганларимда юрмайсан. — Қайси сўзининг бажо келтирмалим, дўстим? — Ҳозир исботлаб бераман. Ужарлигининг буйинингга ол!

— Ҳўш-хўш! — Шаршара воқеасини эслайлик. Ушанда сен тепа томондан юрамиз деб туриб олдинг. Мен эса даре бўйлаб, пастанда чиқиб бораётдик дедим. Иккимиз икки сўқмоқдек юрдик. Олисдан бир-биримизни қўзатиб бордик. Шаршарага яқинлашганимда мен сени огоҳлантирдим: — Ёлор, ҳўш-хўш! — Мен қўшдек енгилман, — дея ҳайқирдинг ва шаршара тепасига илдам юрдинг. Сув ўйинига маҳдид бўлдинг, қўзатиб турдим. Сув ичмоқ учунми, энгашдинг. — Сув ичмоқчи эмасдим, — дея унга изоҳ берди Ёлор. — Сув юзида пушти ранг ажиб бир гўл оқиб келмоқда эди. Мен уни олмаққа егилдим, оғим остидаги тош қучиб, мен паства шўнгидим. — Қўриб турганим. Бошинг билан шўнгидинг. Сен тошларга урилиб ҳалок бўлдинг деб жону ҳаждим билан бу екка югурдим. Сен эса икки олим нарилаги чуқурчага оғинг билан келиб тушганинга ҳамон ишонмаман. Бунда сен айтган муъжиза ехул сир бор.

— Ҳа, сир бор, — Ёлор жилмайди. — Яна билганим шукки, сен сувдан чиқиб тиз қўқиб, икки қўлинг қўқинида ким билангир баралла гаплашдинг. «Умр-бод миннатдорман, қарздорман» деган сўзларини аниқ эшитдим. Шундай деганинг рости? — Ҳақки рост.

— Мен дастлаб, бошинг тошга урилиб, миянги айниб қолганим, деб қўқдим. Енинга борсам, ҳаммаси жойида. Фақат қуласан, тирхасан... Мени қучиб, упасан. Саводларимга жавоб бермадинг. Ёнди айт, қандай сир бор, бу уйинда? Ё дўстингдан абад яширасанми? Шунча пайтдан бери оғзингни пойлалдим. — Ёнди айтсам бўлади. Оралдан саккиз йил ўтди. Ушанда шаршарага мукка кетганимда мен «ўлим» деб уйлагандим. Ё раб! Аммо шўнгимда, чўқмадим. Худди яхши сийлангандек паства, ҳовузага тушдим. Шу пайт ортимдан қўлтигидан икки майин иссиқ қўл мени юқорига қутарганини сездим. У мени қирқоққа сулраб қичди. Ҳайрат билан ортимга бурлидим. Қаршимда майин пушти либосга уралган ноизқ қомат париваш турарди. Унинг зотиға ҳарир оқ парда қўзлаганди. Мен унинг қайрилма қошлари ва шахло қўзларини парда остида экан кўрдим. У бирдан тилга қирли: — Муминнинг нияти қилган ишидан афзалроқдир. Отанг сени ардоқлаб Ёлор деб исм қўйибди, — деди у гўйг майин овозда.

— Яхшилик мангу мерос қолади. Сен эл-юртга, одамларга фақат яхшилик қилмоқ учун тутилгансан. Шу бос мен сени унгимдан қутқариб қолдим. Ёзуғилдан бошинг чўқмасан.

Кимсиз, исм-шарифингизни айтнинг, ҳожатбарорим? — Сурама, айтганимни ёдингга тут. — Табаруқ қўзларингизни қўзимга сурай. — Ўт қичиб кетмай... — Ётагингиздан упай. — Ётагингиздан упай! — Оғингиздан упай! — Ёрга ўт тушмай... — Шу пайт сен енгимга етиб келдинг, фаришта гўйиб бўлди. Бор сирлар сир шў, дўстим. — Ё ажаб, ё ажаб! Нега у менга қўрнмади? — таъжуб ила тулганлиб қўйди Ботир. — Ҳар кимнинг ўз тақдир, ўз насибаси бор, — жавоб қилди Ёлор дўстига. — Тақсимию Аллоҳдан. Унинг бу жавоби Ботирга ҳўш екмоди. У дўстига гина назари билан қаради. — Сен, Ёлор бир ўз узағири қолганга ухшайсан. — У қадиминг ростилаб, чордонга қуриб ўтирди. — Илгари одамларга ердан бермоққа япишдек учардинг. Ёнди билсам, сен ҳожатбароринг панли-насиҳатини ҳам унутайибсан.

— Йўқ! Асло! Унинг сузлари қалбим тўрида. Кеча сенига айтдим-ку, мен ҳозир жуда чарчаганман. Тоғлардан куч олгани келдим... Мана, ҳозир анча тетиклашиб қолдим. Иккинчилан, биз икитдор соҳибларининг асл муддаоси беморларга шифо беришгана, майда-чўйда ишларда уларга малал қўрсатишгана эмас. Йўқ, Расуллоҳ айтдиларки, одам боласи яралар экан унинг атрофида тўқсон хил ажал айланади. Агар уларнинг ҳеч бири тегмаса киши кескаликка етиб вафот этади. Билки, дўстим, ҳар қандай касаллик нотўғри яшаётгани еки чакки ҳаракат қиласангиз учун инсонга берилган огоҳлантириш. Бас, шундай экан, ҳар кимса ўзларини ўзи олдини ола билсин. Даволансин, чўқки Аллоҳ таоло бирор касаллиқни давосиз яратмаган. Ахир, ҳаёт ижод, қўлар айтганидек қураш эмас! Шу бос жини тўғри келмаган кишига берган маслаҳатинг, ақул илтижоминг, ҳаёт ёрдаминг сени фожиага олиб келди. Билмак, сирмоқ бўлиб бўлади. Бундайларни ҳуло урга дейишайди. Яна бошқа ҳақиқат маъжуд. Фикр, ҳаёл — учар ол.

— Ҳўш, унда сенинг вазифинг, бурчинг нимадур? — Ёй, дўстим! Касални даволаш — энг кўп юмуш. Икитдор соҳибларининг ўш мукдадас вазифаси бор. Бир — ўн саккиз минг олам билан алоқага йул очиб, мулоқот қилмоқ. Иккинчиси, тафаккур танбаллигини парчаллаб, инсон онгига таъсир этмоқ. Яъники, инсоннинг чекиз қўлатини намойиш қилмоқ. Учинчиси эса, Ер қарнини қуриш, билиш. Ёнди сенига сўнги киши назифа моҳиятини қисқа изоҳлай. Шун билки, дўстим, инсон ўзининг жисмоний ва ақлий қувватининг арзimas қисмидан фойдаланади, ҳоло. Одамлоқ кузрати эса чекиз, чегарасиз. Афсуски, у Ер қаридидаги хазинадек юзага чиқмай қолган. Ҳозирги замон илми тили билан айтганда, инсон миёсидан ўн турт-ун беш миллиард нерв ҳужайраси, нейрон бор. Одам умр бўйи унинг беш-олти фоизини ишлатади, ҳоло. Балки ўттиз фоизидан фойдалана билганида фазовий тафаккур йўли очилармиди... Биз икки жаҳоний тараққиётдан воқифим. Яъники, инсон жамияти ривож ва техника эволюцияси.

(Давоми бор).

1997 йил — Инсон ман-фаатларини йили. Ҳамма нарсаси инсон бахт-саодати учун хизмат қилади. Янги йилнинг қувончи чексиз. Ажаб эмас бу қулни халқимиз пағала-ғаёатган қор билан қўтиб олса. Зеро қишда қор ёққани ризку насиба! Азамат гал-лақорларимиз кузда сепил-гандон айна қунарларда қум-қуқ бўлиб етибди. Фақат қор керак. У ер юзини қопласа мурғак майсадан тортиб, дов-дарахтга, Она-замингача ором олади. Кири келаётган йил — ситир йили. Ситир эса етти хазинанинг бири. *** Янги йилни ҳар ким ҳар хил қўтиб олади. ● ШОТЛАНДИЯДА Янги йил хурсандчилик билан, тўқин дастурхон атро-

ҚАЕРДА, ҚАНДАЙ?

фида жамоат-жамбулган ҳолда қўтиб олинади. Шу қуни байрам дастурхонига ёнғок мағиз ва майиз солиб пиширилган турли хил нонлар қўйилади. Тунги соат 12 га занг урганида уйлар эшиғи очилиб, биринчи меҳмон кириб келиши интизорлик билан қўтилади. Агар биринчи бўлиб тап-

риф бўйрган қора сочли бўлса, бу оила йил бўйи фаровон ҳаёт кечиради. ● ВЕНГРИЯДА Янги йил дастурхонига парранда гушти қўйилмайди. Сабаби, парранда учиб кетиши мумкин бўлган жонивор, у билан бирга биланинг бахти, қўт-барақаси ва фаровонлиги учиб кетиши мум-

кин экан. ● МУҒУЛЛАРДА Янги йилда қўш сўйилади. Байрам дастурхонига қўй гушти қўйилади. Янги йилни қўтиб олаётганларга чўчвара тортилади. Муғулларнинг таъкидлашича Янги йил оқ-шомида қанча қуп овқат ейилса, йил бўйи тўқин-

ди. Шол айна шу кезде уриб олинади. ● УРТА ДЕНГИЗ соҳилида ва Осиёнинг Жанубий-шарқий қисмида ўсимликлар яшилликка бурканади. Об-ҳаво илқ ва нам бўлади. ● АВСТРАЛИЯ қитъасидаги қўлларда жазирма иссиқ ҳарорат 45 даражадан ҳам ортади.

Чайқов бозорларида ҳар бир танга ярим миллион Россия рублигача баҳоланамоқда. Ёнғ қизини шуқлади, Саратов давлат университетини олимларидан бирининг айтишича, Укук хазинасини қазиб олишга Россия давлатининг маблагги етмаётган эмас...

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ
Тахрир хайъати: Марко ЖУМАНИЕЗОВ, Расулмат ХУСА-НОВ, Мирзажон ИСЛОМОВ, Махмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Сиддиқхон МУҲАММЕДЖОНОВ, Мирғиёс КАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОҒУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИИ: «Ўзқишлоқхўжалик таъминоту тизими» давлат-ширкат қўмитаси
«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32
ТЕЛЕФОНЛАР. Мухаррир уринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93.
Деҳқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 36-56-34. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 36-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 36-54-52.